

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπασιν τοῖς κ. κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10-12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ
τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου
γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς
κὼτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα

εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀνυπό-
γραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν
διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης
δὲν εἶναι δεκτά.—Πᾶσα ἀγ-
γελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυ-
ρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διευθυ-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματόσημον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπάρχει γυναικείον ζήτημα; Ἡ διάλεξις τῆς Ἑλληνίδος ἀπὸ τὰς Ἀθηναϊκῆς Ἡμέρας τοῦ κ. Παγανέλη.—Ἡ Νέα Γυναῖκα. Ἀνάλυσις τοῦ ἔργου. Α'. Β'. καὶ Γ'. πράξις.—Ὁ Sully Prudhomme φίλος τῶν Γυναικῶν (μετάφρασις Εἰρήνης Νικολαΐδου).—Τὸ Μαρτυρούμενον κρίνον (μυθιστόρημα κ. Κ. Παρρέν).—Γυναικεῖα κινήσις.—Συνταγαί.—Εἰδοποιήσεις.—Ἐπιφυλλίς: τὸ χονδρὸν σιτάρι (Λέοντος Τολστόη).

ΥΠΑΡΧΕΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ;

Μεταξὺ τῶν χωρὶς τέλος συζητήσεων, τὰς ὁποίας ἐπροκάλεσεν ἡ ἐμφάνισις τῆς «Νέας Γυναίκας» ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἤλθε καὶ πάλιν εἰς τὸ μέσον ἡ ὑπαρξις ἢ μὴ γυναικείου ζητήματος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπάρχουν ἄνθρωποι, ἄνδρες, φυσικά, κατὰ τὸ πλεῖστον, εὐποροὶ καὶ ἄγαμοι, κλεισμένοι ἐγωιστικώτατα εἰς τὸ σινικὸν τεῖχος τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐγώ των ὡς καὶ γυναῖκες πλούσιαι, αἱ ὁποῖαι δὲν βλέπουν πουθενὰ γύρω των γυναικείον ζήτημα. Τὰ εἰσοδήματά των τοὺς ἀφίουν περισσεύματα. Αἱ ἀπολαύσεις των τῆς ζωῆς μετροῦνται μὲ τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός. Πῶς λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ ποῦ νὰ ἰδοῦν, νὰ ἀντιληφθοῦν, νὰ καταλάβουν ὅτι ὑπάρχει γυναικείον ζήτημα;

Διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς τάξεως αὐτῆς ἄνδρας ἢ γυναῖκας, ἀδιάφορον οἱ ὁποῖοι—εὐτυχῶς εἶναι ὀλίγιστοι—ὑπάρχουν μόνον ζητήματα μπριτς καὶ πόκερ καὶ μόδας καὶ καλοῦ φαγιτοῦ καὶ τουαλέτας. Ἀλλὰ ζήτημα γυναικός, ζήτημα ἐργασίας, ζήτημα ὑπάρξεως καὶ μέλλοντος κοριτσιῶν δὲν ὑπάρχει.

Τώρα ἐρωτήσατε τὸν πρῶτον ἀδελφὸν δύο ἢ τριῶν γεροντοκορῶν, γιατίι τὰ μαλλιά του ἄσπρισαν πρὸ τῆς ὥρας καὶ γιατίι ἐνῶ ἐργάζεται ὅλην του τὴν ζῶην φαίνεται τόσοσ στενοχωρημένος οικονομικῶς καὶ ἐνῶ τὸν ξέρετε μὲ καλὴν κερδιὰν καὶ ὠραία αἰσθήματα, γιατίι φαίνεται τόσοσ κουρασμένος ἠθικῶς καὶ γιατίι δὲν ἐνυμφεῦθη μὲ τὸ κορίτσι ἐκεῖνο τὸ λαμπρὸ ποῦ ἀγαποῦσε; θὰ σὰς ἀπαντήσῃ: ἔχω τὰ κορίτσια, τῆς ἀδελφές μου. Κορίτσια τριάντα, καὶ τριάντα πέντε χρόνων, ποῦ δὲν καταδέχονται νὰ ἐργασθοῦν, γιατίι δὲν ἔμαθαν τίποτε καὶ γιατίι φοβοῦνται νὰ μὴν ξεπέσουν.

Ἐρωτήσατε ἀκόμη γιατίι ὁ πατέρας ἐκεῖνος, ὁ πρῶην ἀνοικτόκαρδος καὶ εὐθυμος μετέβηκε χαροκτῆρα καὶ τὸν νομίζετε ἔτοιμον νὰ αυτοκτονήσῃ καὶ θὰ μάθετε ὅτι ἡ γυναῖκα του ἀπέκτησε καὶ τρίτο κορίτσι καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἕμερα καὶ νύκτα συλλογίζεται πῶς θὰ ἀποκαταστήσῃ τὰ κορίτσια του αὐτά. Ἐρωτήσατε ἀκόμη γιατίι τὰ διαζύγια εἶναι περισσότερα ἀπὸ τοὺς γάμους σήμερα καὶ θὰ ἀκούσατε ὅτι ἡ στενοχωρία καὶ ἡ φτώχεια—ποῦ γεννοῦν τὴν γκρίνια—καὶ οἱ ὄπας, ὅπως γινόμενοι γάμοι, ὡς μόνον λιμένες σωτηρίας γιὰ τὴν κόρη, ἔχουν ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὰ πολυπλασιαζόμενα κάθε ἡμέραν διαζύγια. Ρωτήσατε ἀκόμη γιατίι ἡ ὠραία ἐκεῖνη κόρη ἐμαρῶνθη καὶ ἔσβυσε καὶ ἀπὸ τριάντα χρόνων ἐρυτιδώθη καὶ ἔγεινεν ἀγνώριστος καὶ θὰ μάθετε ὅτι ἐγκατελείφθη ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ποῦ τὴν ἀγαποῦσε, γιατίι δὲν εἶχε προῖκα, γιὰ νὰ ὑπενδρευθῇ. Ρωτήσατε ἀκόμη γιατίι τελευταίως ἠῤῥησεν ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν τοῦ κακοῦ καὶ γιατίι δὲν ὑπάρχει συνοικία καὶ δρόμος καὶ γωνία, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν νὰ μὴν προσβάλλῃ τὴν ἀπαισίαν μορφήν του καὶ ἕνα σπῆτι δυσώνημον; Ὅταν τὰ μελετήσατε καὶ τὰ ψυχολογήσατε ὅλα αὐτὰ τὰ

διατί, θά ἴδατε ὀπίσω των ἀπειλητικόν, τρομερόν, ἀπίσιον διὰ τὰ καταστρεπτικά ἀποτελέσματτα του, τὸ γυναικεῖον ζήτημα, ἢ μᾶλλον τὸ ζήτημα τῆς ἐργασίας τῆς γυναικός, διότι περὶ αὐτοῦ πρόκειται.

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ

Ἀπὸ τὰς Ἀθηναϊκῶν ἡμέρας τοῦ κ. Σπ. Παγενέλην.

Ἡ σιωπή, ἣτις συνεῖχεν ἡμᾶς, ὀπότε ἐπεσεκρήθημεν τὴν Ἀκρόπολιν, ἐλύθη εἰς ζωηρότατον διάλογον τὴν ὑστερίαν εὐθύς, κατὰ τῆς ἐστιάζουσας τὰς ὥρας καὶ τὰς ἄλλας τῆς σχολῆς.

Ἡ μικρὸς ἀλλ' ἐκλεκτὸς κύκλος ἡμῶν εἶχε μεταβληθῆ εἰς συνέδριον οἰοῦναι ἀρχαιολογίας, ἐν τῷ ὀπίῳ πολλοὶ ἐλάλουν μετὰ σχετικῆς γνώσεως τοῦ θέματος καὶ περισσώτεροι ἤκουον μετὰ τῆς εἰς τὸ θέμα ὀφειλομένης εὐλαθείας.

Ἦκουον εὐχάριστα, ἀπεκρίμιζον δὲ πάντοτε χρῆσιμόν τι ἐφόδιον. Ὁ ἐν Ἀθήναις βίος, ὀπότεν δὲν περισπᾶται ὑπὸ ἀμείνων ἀναγκῶν, τρέπεται ἀνεπισημῶς, ἀλλὰ σταθερῶς ἐπὶ τὸ πνευματικώτερον. Εὐεξήγητον δὲ εἶναι, ὅτι εἰς τὴν σφαῖραν αὐτὴν τῆς πνευματικῆς ζωῆς κυριαρχεῖ κατὰ προτίμησιν ἢ μελέτη καὶ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς πόλεως, ἣτις πανταχόθεν ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν μνημείων τῆς, ἅτινα εἰς πᾶσαν στιγμὴν τῆς ἡμέρας εἰσὶν εὐχερῶς καὶ ἀνεξόδως προσιτά, περίοπτα δὲ πανταχόθεν, περιβλεπτα καὶ σεπτά.

Ἡ Γλυκερία, καὶ τὸ σημεῖον εὐχάριστα καὶ μετ' ἐκπληξίν μου, εἰς τὰς συζητήσεις ταύτας, τὰς ὁποίας ἠδύναντό τις γὰρ χαρακτηρίσῃ, κατὰ τὰς κρατούσας ἐδῶ ἰδέας, ὡς ξένος μᾶλλον πρὸς τὸ φύλόν της καὶ τὰς ἀσχολίας του, ἀνεδεικνυτο ζωηρὸς ἀγορητὴς καὶ μεμελετημένος συζητητὴς. Πάντοτε μὲν, ἐξαιρετικῶς ὅμως τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, θέμα τῶν λόγων ἡμῶν ἦτο ἡ Ἀκρόπολις. «Καὶ ἐγὼ», ἔλεγεν ἡ Γλυκερία, «τὰς αὐτάς ὑπέστην βιβάς συγινήσεις, ὅτε τὸ πρῶτον ἀνήλθον τὴν Ἀκρόπολιν. Ἐδέησε πολλάκις ν' ἀσκήσω βίβιν ἐπ' ἐμοῦ, ὅπως φιμώσω τὰς ἀναφωνήσεις μου, καὶ κατορθώσω μετὰ τινος μεθόδου νὰ θεωρῶ τὰ ἐρείπια καὶ νὰ ἀνακαλῶ τὴν ἱστορίαν των.

«Εἶναι εὐλόγος ἡ εἰς τὸν Περικλῆ ἀπονεμομένη τιμὴ, καὶ δικαίως ὁ κόσμος τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους τάσσει ὡς τὸ ἔκρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ὡς τὸ κορυφώμα πάσης Ἰδέας, Τέχνης καὶ Διανοίας, καὶ ὡς ἀφειρητὴν μεγαλοφυΐαν ἀκαμῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἐμνεύσεως καὶ ἐκτελέσεως.

«Αἱ Ἀθηναίαι, ἐξηκολούθησαν ἡ Γλυκερία, ἦσαν ἐρειπωμέναι σχεδὸν μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Μήδων. Ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως πλειότερον ἦτο ἡ Ἀκρόπολις ἐρειπωμένη, τὸ μὲν ἐκ τῆς ἀλώσεως καὶ τῶν κακώσεων τῶν Περσῶν, τὸ δὲ ἐκ τῆς βίβας καὶ τῆς σπουδῆς, μεθ' ἧς οἱ Ἀθηναῖοι, πρὶν ἢ ἐπιβῶσι τῶν πλοίων καὶ ναυμαχηθῶσιν εἰς τὴν Σαλαμῖνα, εἶχον συναγειρῆ καὶ κατχώσῃ τὰ παλαιότατα τῆς Ἀκροπόλεως κινήττα ἱερά καὶ τὰ ἀγάλματα.

» Ὁ Κίμων ἤρχισεν, ὁ Περικλῆς συνεπλήρωσε, καὶ κατὰ τρόπον, ὅστις ἐσκαί παραμνεῖ ἀπαράμιλλος καὶ ἀνέφικτος. Ἀνακαινισμοῦ καὶ ἀγνισμοῦ εὐσεβῆς, ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικῶν

κῶν πνεῦμα ἐπέπνεσε τότε ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ τότε ἐθεμελιώθη εἰς τοῦ Σουνοῦ τὴν ἀκρὸν ὁ φερώνυμος τῆς Ἀθηναίας κῶς καὶ ὁ ἄλλος τοῦ Ποσειδῶνος, τότε ἰδρύθησαν ἀλλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς νεοὶ εἰς ἐγχωρίους καὶ ὀλυμπίους θεοὺς, ὧν τὰ ἔχνη μὲν δὲ διασφύζονται σήμερον. Τότε εἰς τὴν Ἐλευσίνα ἀνεστηλώθη τῆς Δήμητρος ὁ νεὸς, ἐνθα ἐλάμβανον χώραν τὰ φερώνυμα φοβερά καὶ ἱερά μυστήρια. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς ἀθηναϊκῆς Ἀκροπόλεως ἐλαμψε καὶ ἐξεδηλώθη ἡ τολμηρὰ καὶ καλαίσθητος πτῆσις τοῦ πνεύματος τοῦ Περικλέους, ὃν δαιμόνιον καὶ ὀλύμπιον ἀπεκαλοῦν δικαίως οἱ συμπολιταὶ του».

Ἡμεῖς ἠκούομεν μετὰ προσοχῆς τὴν Γλυκερίαν, ἐγὼ δὲ ἠπόρουσα πῶς ἢ κόρη αὐτῆ, ἣτις, ἐὰν ἐζῆ ἔτι ἔξω, θὰ ἠγνοεῖ πιθανῶς τὰς κεφαλαϊώδεις γραμμὰς τῶν μεγάλων τούτων ἀρχιτεκτονικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐμνεύσεων, κατεῖχεν ἤδη τόσον καλῶς τὰς λεπτομερεῖας τοῦ θέματος καὶ τόσον εὐγλώττως καὶ σαφῶς διευτύου αὐτάς.

«Νομίζει τις, ἐπανελάθεν ἡ Γλυκερία, ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων πλάσμάτων ἐφορευούσα Μοῖρα ἐξέλεξεν ἐπιδεικτικῶς τὴν ἀθηναϊκὴν Ἀκρόπολιν, ὅπως ἐκδηλώσῃ ἐκεῖ τὴν εὐνοῦσαν αὐτῆς προτίμησιν καὶ τὴν καταφορὰν ἐνταυτῷ, διὰ τοιούτων ἔργων στεφανώσασα τὸν βράχον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτρέψασα τοιαύτη εἰς τοιοῦτον χῶρον νὰ ἐπέλθῃ καταστροφὴ, καὶ τηλικαύτη βαρβαρότης ν' ἀθιμιουργήσῃ.

» Ἀναπολῶ τὰς χριστιανικὰς Ἀθήνας, εἶπεν ἡ εὐγλωττος κόρη, ὅτε περὶ τὸν Γ' ἢ Δ' αἰῶνα μ. Χ. ὠχραὶ ἐπάλαμιον ἔτι αἱ λάμψεις τοῦ ὑποτρέμοντος φωτός τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου καὶ τῆς φιλοσοφίας του, καὶ ὅτε ἀτολμον ἐπίσης τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅπερ ἀπλετον κατηύγασε μεταγενεστέρως τὸν Κόσμον, ὑπεφαίνετο ἐν Ἀθήναις συντηρούμενον ὑπὸ διανοιῶν, αἵτινες βραδύτερον ἐλαμψαν, ἤλιοι τηλαυγεῖς εἰς τὸ στερέωμα τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας.

«Ὁ Νεοπλατωνισμὸς ἐπάλαμιεν. Ἐρρέμβανεν εἰσέτι τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀρχαίων θεῶν, ἐμάχετο μὲ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ὑπερήχου σοφιστείας τοὺς συναρπάζοντας λόγους, νὰ συγκρατήσῃ θέλων ὅτι ἀρχαίως ἐθνικὸν διεσφύζετο ἔτι, νὰ ἐλύσει δὲ τὸ εἰς ἀποστασίαν χωροῦν, ὅπερ πολυπληθέστερον ἤλίσκετο ἐκάστοτε εἰς τοῦ Χριστιανισμοῦ τὰς ὑψηλὰς ἀληθείας. Εἰς τὰς Σχολὰς τῶν Ἀθηνῶν, ἐνθα πρῶτης δυνάμεως πνεύματτα ἐδίδασκον καὶ ὠνευροπόλουν, συνηντήθησαν ὑπὸ τὰς στοὰς τοῦ Παρθενῶνος καὶ τὰ φυλλοροσοῦντα ἄλση τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Λυκαίου, καὶ ἄλλοι μὲν, καὶ ὁ Ἰουλιανός, ὁ Ἕλληνας Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου μεταγενεστέρως, ὁ μετὰ περιπαθεστάτης ἀγάπης καὶ λατρίας νοσταλγῶν τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου, καὶ τούτους βουλευθείς νὰ ἐπαναγάγῃ ἐπὶ τῶν νεῶν, εἰς οὓς ἀσάλευτος εἶχεν ἐγκαθιδρυθῆ ἤδη τοῦ Ναζωραίου ἢ θεῖα διδασκαλία.

» Γνωρίζομαι καὶ συμμαθητὰς ἔσχε Βασιλείου τὸν Μέγαν καὶ Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, τοὺς κλεινοὺς τούτους τῆς Ἐκκλησίας φωστῆρας, τὸ πνεῦμα τῶν ὀπίῳ διπλοῦν φῶς εἶχε φωτίσῃ, τὸ φῶς τῆς ἐθνικῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ ὁ ἥλιος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τῶν γνωμῶν ἢ διαφορᾶ, τῶν πεποιθήσεων ἢ ἐκ διαμέτρου ἀντίθεσις δὲν ἐκόλυσε αὐτοὺς νὰ συν-

δεθῶσι φιλίως πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ ἐνθεοὶ τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας ἀκροῦνται εἰς τὰς περιφῆμους ἔτι τῶν Ἀθηναίων Σχολὰς νὰ καταναλίσκωσι τὰς ὀλίγας τῆς σχολῆς ὥρας ἐν φιλικῷ διαλόγῳ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς τῶν Ἀθηναίων περιπάτους καὶ εἰς τὰς κλεινὰς θέσεις, ὅπου τοῦ Πλάτωνος εἶχεν ἀντηχήσῃ ἢ γήθησα φωνή, τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ ἐμβριθῆς λαλιά, τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν αἱ ἐκ διαμέτρου γνωμῆαι καὶ τὰ ἀξιώματα.

» Τὴν Ἑλλάδα τότε, καὶ πρότερον ἔτι, ἀπὸ τοῦ Α' τοῦ Χριστοῦ αἰῶνος, ἐβάρυνεν ἐθνικὴ ἀδούξια, θλιβερά σιωπή, καὶ ἴσως λήθη ὀδυνηρά, πλανωμένη ὑπερθεν περικλεσεστάτης χώρας, οὕτως ἐκλάμπως σταδιοδρομησάσης, εἰς τοὺς πρόσθεν καιροὺς. Ἐκεῖ, ὅπου ἐζῆσαν καὶ ἐδίδασκαν οἱ σοφοί, ἔβοσκον ἀγέλαια βοῶν καὶ προβάτων. Καὶ ὅπου εἶχον ἀντηχήσῃ τὰ εὐμουσα τῶν τραγικῶν ἔπη, τῶν ῥητόρων αἱ συναρπάζουσαι δημηγορίαι, τῶν σοφῶν οἱ μεταφυσικοὶ διάλογοι καὶ αἱ θέσεις καὶ λύσεις τῶν ὑπερτάτων τῆς διανοίας καὶ τῆς ψυχῆς προβλημάτων, θανάτου σιωπῆ ἐκράτει τότε ἡ χυδαία θεάματα ἐξετυλίσσοντο, καὶ ἀντήχουν παράφωνα ᾄσματα καὶ κρυγαὶ ὄνειδους, ἐκλύσεως καὶ κόμων.

» Ἑλλάς, ὅπως ὅλοι εἶχον μάθει νὰ τὴν ἀναπολῶσι καὶ νὰ τὴν θαυμάζωσι, κυριολεκτικῶς δὲν ὑπῆρχε πλέον, ὅπως δὲν ὑπῆρχον καὶ αἱ ἰδέαι τῆς Ἀθῆναι, αἱ τὸν γνωστόν τότε κόσμον πληρώσασα διὰ τῆς φήμης των, ὅτε καὶ ἠττημένοι ἐπέβησαν εἰς τὸν νικητὴν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης τὴν ἀρμονίαν, τοῦ ἐλληνικοῦ ἤθους τὴν εὐγένειαν, τῶν ἐπιχαρίτων ἐλληνικῶν τρόπων τὴν κομψότητα καὶ τὴν χάριν.

» Τὸ ἰνδάλμα τοῦ Ἀλκιβιάδου εἶχεν ἐκλείψῃ. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Σωκράτους ἡ μορφή, χωρὶς νὰ λησμονηθῇ, εἶχεν ὅμως ἀφανισθῇ, καὶ ἐπὶ τοῦ παπύρου μόνον ἀπεγευέτο τις τοῦ θεοῦ Πλάτωνος τὴν ἐν πεζῷ λόγῳ ὑψιπέτειον καὶ ἀρμονίαν. Ἐπελθοῦσα ἡ δουλεία ἐφυγάδευσε τὴν πτῆσιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, παρὰ πάσας τὰς ὑπερ τῆς πόλεως τιμητικὰς εὐνοίας καὶ παραχωρήσεις Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων. Ἀλλὰ πνίξασα τὴν ἐλληνικὴν ἐλευθερίαν, εἶχεν ἀποπνίξῃ ταυτοχρόνως καὶ διασκεδάσῃ τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο ὄνειρον τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ἐν μέσῳ φωτός παρερχόμενον ἀπὸ τῆς φαντασίας, τὸ ὄνειρον τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ κόσμου καὶ τῆς λαμπρῆς καλλιτεχνικῆς καὶ φιλοσοφικῆς φήμης καὶ ἀκαμῆς τοῦ κλεινοῦ Ἀστέως τῆς Παλλάδος».

Η ΝΕΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

ANALYΣΙΣ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Μετὰ τὸν τίτλον, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ μόνον ἐχύθη τὸση μελάνη, ἔρχομαι εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ δράματος ὡς τὸ εἶδα καὶ τὸ ἤκουσα καὶ ἐγώ.

Πράξις Α'. — Ὁ παλῆος κόσμος μὲ παλῆους ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἐπάνω εἰς τὴν σκηνήν. Ἐνας πατέρας γκρινιάρης, τυραννικὸς, ἀπολύταρχος. Μία μητέρα ποῦ τρέμει μπροστά του μὲ τὰ κορίτσια της, ἀλλὰ καὶ ποῦ μὲ μίαν κολακείαν

καὶ ἕνα ψέμα τὸν παίξει εἰς τὰ δάκτυλα. Ἐνας υἱός, καὶ ποῦ ἀντιπροσωπεύει δι' ὅλους αὐτοὺς ἕνα μεγάλο κεφάλαιον, διότι εἶναι νέος καὶ ὠραῖος καὶ διότι τὴν νεότητά καὶ ὠραϊότητα του διαπραγματεύεται ἡ μητέρα του νὰ πουλήσῃ εἰς μίαν διεσθαρμένην καὶ ἄσχημον ἐκατομμυριῶχον. Μὲ τὴν προίκα θὰ προικισθοῦν τὰ κορίτσια καὶ θὰ πλουτίσῃ ἡ οἰκογένεια.

Εἰς μὴ μπότιλια ποῦ ἔχει σπάσει, φαίνεται ἡ συνωμοσία ὅλης τῆς οἰκογενείας, τῆς τρομοκρατουμένης, κατὰ τοῦ τυράννου, καὶ τὸ ψέμα περὶ τὸ ὅποιον πλέκεται καὶ στηρίζεται ἡ καθημερινὴ ὄλων ζωὴ. Καὶ τὸ ψέμα αὐτὸ μεταδίδεται ἢ καθήμερην ὄλων ζωῆ. Καὶ τὸ ψέμα αὐτὸ μεταδίδεται ὄλων τὴν ἀνδρικήν κυριαρχίαν εἰς τὰ γυναικεῖα χέρια, τὰ ὅποια ἢ πρόληψις καὶ ἢ ἀνηρία κάμουν τόσον χαλαρά, ὥστε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἀεὶ δάκτυλα νὰ ἐξατμίζεται ἡ εὐτυχία.

Μέσα εἰς τὸν ψεύτικον αὐτὸν κύκλον παρουσιάζεται ὡς ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος μίαν κόρη καλλιτέχνις, περὶ τῆς ὁποίας γίνεται λόγος, ὡς περὶ ἐπικινδύνου συμπαιδείας τοῦ υἱοῦ. Ἄνθρωπος ἀληθινὸς αὐτὴ θέτει ἀμέσως εἰς ταραχὴν καὶ εἰς ἀναστάτωσιν τοὺς ψεύτικους κύκλους. Αὐτοὶ δὲν φοβοῦνται τὰς ὁμοίας των γυναικας. «ὦ, αὐτὲς εἶναι κίνδυνες». Φοβοῦνται τὸ φῶς, τὴν ἀλήθειαν, τὴν πραγματικὴν ἀγάπην ἐκείνης, ἢ ὁποία τόσον θαμβόει καὶ τόνυόν, ὥστε νὰ τρέξῃ ὀπίσω της καὶ εἰς στιγμὴν πάθους καὶ πόθου νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἡ πρώτη πράξις κλείει μὲ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ γάμου αὐτοῦ ἀπὸ τὴν μητέρα, ἢ ὁποία εὐρίσκει τὸν ἀρχαῖον τοῦ υἱοῦ της, κερμασμένο ὅταν μπρελόκ εἰς τὴν ἀλυσίδα του, καθ' ἣν στιγμὴν ὅταν καλὴ νοικοκυρὰ διπλῶνει τὰ ῥοῦγά του πρὶν νὰ κοιμηθῇ, καὶ ὅταν μητέρα τοῦ παλῆου κόσμου προσποιεῖται ὅτι ζητεῖ τὸ βολοῖ διὰ νὰ ἰδῇ τὴν ὄραν, ἐνῶ πραγματικῶς σκαλίζει τῆς τσέπης τοῦ υἱοῦ της, ὅπως σκαλίζῃ κάθε ἡμέραν καὶ τῆς τσέπης τοῦ συζύγου της. Μὲ μίαν κεραυνοβόλον ἀπειλὴν κατὰ τῆς νύμφης της πίπτει ἡ αὐλαία.

Ὁ θεατὴς εἶναι ἀμέσως εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἐχει ἐμπρὸς του δύο κόσμους ἀντιθέτους, οἱ ὁποῖοι ἀλληλοσυγκρούονται, καὶ ἔχει ἀμέσως τὸ συμπέρασμα : ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ψεύδους εἶναι σαθρὰ καὶ ἡ γοητεία τῆς ἀληθείας ἐκισχυρὰ καὶ μεγάλη, ἀφοῦ μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐρώτων τοῦ νέου, ἢ ἀληθινῆς γυναικας τὸν κατακτᾷ. Νομίζω ὅτι ἡ δραματικὴ τέχνη δὲν ζητεῖ τίποτε ἄλλο ἀπὸ μίαν α' πρᾶξιν. Τὸ περιβάλλον τῆς δράσεως, τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, τὴν γοργότητα τῆς κινήσεως καὶ τὴν γενικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ συνόλου τῶν προσώπων μὲ ἐπὶ πλέον ἐν τετελεσμένον γεγονός, περὶ τὸ ὅποιον θὰ στραφῇ ἡ ἐξέλιξις τοῦ δράματος.

Πράξις Β'. — Ἡ Νέα Γυναίκα ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ὠραϊότητος, μέσα εἰς τὴν ὁποῖαν ζῆ, ἀφότου καὶ διότι ἔγεινεν ἀνεξάρτητος διὰ τῆς ἐργασίας. Τὴν ἀλήθειαν τὴν ζητεῖ παντοῦ, εἰς ἕνα γράμμα τοῦ ὁποῖου τὸ ἀπόρητον παραβιάζεται, εἰς ἕνα ἐπεισόδιον τὸ ὅποιον γεννᾷ ἕνα λογαριασμὸς, εἰς τὸν θεσμόν τῆς πολυγαμίας, ἢ ὁποῖα βρασιλεύει καὶ ῥημάζει σπίττα, ἀκριβῶς εἰς τὸν ἀντίθετον θεσμόν τῆς μονογαμίας. Τὸ πνεῦμα τῆς Νέας Γυναικός εἰς-

χωρεί βραχεία παντού, εις όλα τα ζητήματα, εις τα οποία έως τώρα μόνον ὀλίγη βλέμματι ἀνδρῶν τῆς σκέψεως εἰσέδυσαν. «Τὰ δυστυχημένα παιδιὰ τοῦ μὲν ἀδικίας τοῦ νόμου ῥίπτει ἀτιμασμένα εις τοὺς πέντε δρόμους, τὰ αὐτὰ κορίτσια τοῦ περνοῦν ὅλην τὴν ζωὴν των χωρὶς ἀγάπην παντοῦ εις κάθε ψυχὴν δυστηγῆ και ἔρημον στρέφει τὸ ἀνήσυχον βλέμμα της καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας κάποιαν θεραπείαν. Δὲν ζητεῖ ἀποκλειστικῶς καὶ μονομερῶς τὴν ἀλήθειαν εις ὅ,τι ἀφορᾷ αὐτὴν τὴν ἰδίαν. Ἡ Νέα Γυναίκα εἶνε ἀπλοῦς καὶ κλείει μέσα της κάθε γυναίκα καὶ κάθε ἄνθρωπον ἀδικημένον εἴτε ἀπὸ τὸν νόμον, εἴτε ἀπὸ τὸ καθεστὸς, τὸ δημιουργηθὲν ἀπὸ τὴν παράδυσιν. Αὐτὴ ἀνοίγει τὸν δρόμον, εις τὸν ὅποιον θὰ βυθίσῃ ὁ νομοθέτης ὡς καὶ ὁ νομοθέτης εἰς ἀπώτερον, ἴσως, μέλλον. Καὶ ὅταν λέγῃ εἰς τὸν ἄνδρα της, ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ θυσιάσῃ τὰς ἀρχὰς της εἰς τὰ κοινωνικὰ ψέματα, δὲν ῥίπτει φωνὴν κινδύνου δι' ἑαυτήν, ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκογένειαν ὅπου ἰδρύει, ἀλλὰ διὰ τὰς οἰκογενεῖας τοῦ ναυαγοῦν γύρω της καὶ τοῦ κρημνίζει διὰ τῆς γυναικὸς μεγάλους ἄνδρας, μεγάλας πόλεις, μεγάλας φυλάς.

Ἄλλ' ἢ πενθερὰ ἐμφανίζεται εἰς τὸ ὥραϊον βραδύειν τῆς Νέας Γυναίκης ὡς φρουρὸς καὶ θεματοφύλαξ τῆς παραδόσεως τοῦ ψεύδους. Εἶναι ὁ παλαιὸς κόσμος τοῦ θυσιάζου τὴν οὐσίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς εἰς τοὺς τύπους, τοῦ φαίνεται ὅτι φιλεῖ τὸ τυραννικὸν χέρι τοῦ τὸν πιέζει, καὶ τὸν δουλώνει, ἐνῶ πραγματικῶς πίπτει ὑπὸ τὸ βάρος του, κατὰ συμπαρασύρει καὶ τὸ παραλύει. Γιὰ τὴν παλαιὰν Γυναίκα ἡ ὥραιότης καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι λέξεις ἄγνωστοι εἰς τὸ ἰδικὸν της λεξικόν. Ἐἶνε τὸ πολὺ δείγματα «χαλασμένου μυαλοῦ» καὶ τσαρλατανισμοί. Καὶ δι' αὐτὸ ἀφελέστατα ἀποκαλύπτει ὅτι οὐδὲς της ἐψεύσθη, ὅταν εἶπεν ὅτι οἱ ἰδικοῦτο εἰζέυραν καὶ ἤθελαν τὸν γάμον αὐτόν. «Ὁ ἄνδρας της τὸν ἀγνοεῖ, «γιατὶ εἶναι ἄνδρας καὶ οἱ ἄνδρες δὲν πέρουν τὰ πράγματα ὅπως ἡμεῖς».

Καὶ ἡ «Νέα Γυναίκα», ἡ ὁποία ἀγαπᾷ τὸν ἰδικὸν της ἄνδρα, δὲν θέλει νὰ τὸν ἐξευτελίῃ ἐκεῖ ἐμπρὸς στὴ μητέρα του καὶ νὰ τοῦ εἴπῃ, ὅτι τὴν ἠπάτησε. Αὐτὴ που τὸν ἤκουσε προτιότερα νὰ τῆς λέγῃ «ὅτι εἰς κάθε βήμα του πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπαντᾷ καὶ ἐνὰ πρόσκομμα», ἀναγκάζεται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ ἔρωσ του καὶ ὁ πόθος του νὰ μὴ φέρῃ ἀναστάτῳσιν εἰς τὸ σπῆτι του, τὸν ἔκαμε νὰ ψευσθῇ. Καὶ δι' αὐτὸ ἐνδίδει καὶ ὑποχωρεῖ, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τῆς πειθοῦς καὶ ὄχι διὰ τῆς ἀυθιχέρτου ἀντιστάσεως θὰ προσηλυτίσῃ εἰς τὰς ἀρχὰς της καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ συζύγου της.

Ἡ πρᾶξις κλείει μετὰ ἓνα οἰωνὸν δυστυχίας, τὸν ὅποιον προλέγει μίκα τσιγγάνα, μοντέλλο τῆς ζωγράφου, εἰς ἀφορμῆς ἐνὸς λίθου πολυτίμου, τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν δὲν πιστεύει ἡ Νέα Γυναίκα, ἀλλὰ κεντεῖ μόνον τὴν πρῶτην τῆς δωρητρίκας εἰς αὐτὸν καὶ ἀνησυχεῖ. «Νὰ εἰζέυρει ἄρα γε ἡ πενθερὰ μου ὅσα λέγονται διὰ τὴν πέτραν αὐτὴν καὶ δι' αὐτὸ μὲν τὴν ἔδωκε».

Εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτὴν ἡ ἥρωὶς τοῦ δράματος ἀνοίγει τὴν ψυχὴν της καὶ τὸ πνευμά της, εἰς τὰ ὁποία ὁ θεατὴς διαδέχεται ὡς εἰς ἀνοικτὸν βιβλίον. «Ὅτι δὲ τὴν ἐννοεῖ καὶ τὴν συμπαθεῖ ἀμέσως τὸ κοινόν, ἀπεδείχθη ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὅποιον ἐξήγειρε καὶ ἀπὸ τὰ χειροκρατήματα τὰ ἐπίμονα

τὰ ὁποία καὶ εἰς τὰς τρεῖς παραστάσεις ἐπηκολούθησαν τὴν αὐλαίαν. Διοτι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ὥραιότης δὲν κηρύσσεται ἐκεῖ ὡς ἐπὶ ἄμβωνος, ἀλλὰ ἐξάγεται ἀπὸ πολλὰ ἐπεισόδια καὶ λεπτομερεῖας μιᾶς δράσεως καὶ γοργῆς κινήσεως, παρεμένης ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ζωὴν:

Πρᾶξις Γ'. Ἡ «Νέα γυναίκα» ἔρχεται πρὸς τὴν παλαιὰν, ἀναγκασμένη νὰ ἀφήσῃ ὀπίσω της κατὰ τὸν ἑαυτὸν της, τὸν ἐλευθερὸν καὶ ἀνεξάρτητον. Ἡ προσέγγισις αὐτῆ τῶν δύο ἀντιθέτων κόσμων εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ, χωρὶς τὴν μείωσιν τοῦ ἐνός, χωρὶς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποχωρήσεως.

Διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἓνας γίγας μέσα εἰς ἓνα σπητάκι νάνων, ὅπου ὅλα εἶνε μικρὰ καὶ παιδαριώδη, εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κύψῃ τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ διπλώσῃ καὶ περιστείλῃ τὸ σῶμα, ἂν δὲν θέλῃ νὰ χαλάσῃ τὴν θύραν καὶ νὰ κρημνίσῃ τὴν στέγην.

Καὶ ἡ Νέα Γυναίκα, ἡ ὁποία ζῆ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐπάλαισσε μετὰ τὴν ζωὴν διὰ νὰ φθάσῃ ὅπου ἔφθασεν, ἐμκθεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ χαλᾷ καὶ νὰ κρημνίζῃ κανεὶς ἀπτόμα, ἐκεῖ ὅπου τὸ ἔδαφος εἶνε τόσο σάπιον, ὥστε νὰ μὴ δέχεται εὐκόλα νὰ κἀ βαρεῖα κτίρια. Ἄλλως τε τί σημαίνει, ἂν κύψῃ μίαν στιγμὴν καὶ ἂν σκιασθῇ καὶ αὐτὴ μέσα εἰς τὸ σκότος, ἀφοῦ φέρει τὸ φῶς εἰς τὴν ψυχὴν της, τὸ φῶς τὸ ὁποῖον ἐλπίζει ὅτι θὰ σκορπίσῃ σιγά-σιγά εἰς τὸ σκοτισμένον πνεῦμα τοῦ παλαιοῦ κόσμου;

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν ἡ ψυχρότης μετὰ τὸν πατέρα διασκεδάσεται καὶ ἡ Παλαιὰ Γυναίκα ἐτοιμάζει τὸ ἔδαφος, ὅπως λέγει, διὰ τὸ μεγάλο γεγονός. Καὶ φαίνεται νὰ τὸ ἐτοιμάζῃ κατὰ τὸ ἰδικόν της, τὸ παλαιὸν σύστημα. Τὸ μυαλὸν της τὸ πολυμήχανον ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν καὶ τὰ χεράκια της τὰ κουκλίστικα κρατοῦν ἤδη τὰ νήματα, μετὰ ὁποία θὰ κρημνίσῃ τὴν εὐτυχίαν τοῦ παιδιοῦ της, τὴν ὁποίαν αὐτὴ μετὰ τὴν στενὴν ἀντίληψίν της ἐκλαμβάνει ὡς δυστυχίαν.

Διὰ τὸ κατόρθωμά της αὐτὸ δὲν ἐχρειάσθηκε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ θέσῃ τὸ χέρι της εἰς ἓνα ὠροδείκτην καὶ νὰ σταματήσῃ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου μισὴν μόλις ὥραν. Τόσο τῆς ἐχρειάσθη διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ βίβῃ εἰς τὴν ἀγκύλην μιᾶς παλαιᾶς ἐρωμένης τὸν υἱὸν της, ἐνῶ εἰς τὸ παλινὸν δωμάτιον ἡ Νέα Γυναίκα ἐργάζεται καὶ προσπαθεῖ εἰς τὰς γραμμὰς ἐνὸς γυναικείου γεροντικοῦ προσώπου νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς δουλείας καὶ τοῦ πόνου τῶν γενεῶν.

Καὶ τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ὅπου ὁ ἄνδρας της ὁμολογεῖ εἰς τὴν γυναίκα τῆς ἡδονῆς, ὅτι μόνον αὐτὴν ἀγαπᾷ καὶ ὅτι ὁ ἔρωσ ὁ εὐγενικὸς τῆς ἄλλης ἦταν ναρκωτικὸν διὰ νὰ τὴν ξεχάσῃ, ἡ Νέα Γυναίκα βλέπει τὴν πλάνην της, βλέπει εἰς τοῖον ψεύδος περιεπλήχθη καὶ λαμβάνει τὴν ἀνέκκλητον ἀποφασιν νὰ φύγῃ. Δὲν φεύγει οὔτε ἀπὸ ἀσυμβίβαστον ἐγωισμόν, οὔτε ἀπὸ ψυχρότητα, ἀλλ' οὔτε ἀπὸ ὑπερηφάνειαν ἀποκορουσικὴν, ὡς εἶπεν ὁ φίλος μου κ. Σενόπουλος εἰς τὴν κριτικὴν του. Φεύγει διότι δὲν πρέπει, δὲν ἔμπορεῖ αὐτὴ νὰ γείνη ἡ γυναίκα κτήνος, ἡ πολυμήχανος Λαῖς καὶ ἡ Φρόνη, ἡ ὁποία καὶ μόνη θὰ ἔμπορεῖ νὰ διεκδικήσῃ τὸν ἄνδρα αὐτὸν ἀπὸ τὴν παλαιὰν Γυναίκα, τὸ σκεῦος τῆς ἡδονῆς. Φεύγει, διότι αἰσθάνεται, ὡς λέγει, ὅτι «θὰ κατακυλιθῇ καὶ

αὐτὴ μέσα εἰς τὸ ψέμα, ὅτι θὰ γείνη καὶ αὐτὴ ὅ,τι εἶνε αἱ γυναῖκες τοῦ κόσμου αὐτοῦ, καὶ ὅτι τότε δὲν θὰ γείνη, δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ γείνη ἡ μεγάλη μάννα, ἡ μάννα ἡ παρθένος ἀπὸ κάθε κακόν», ὅπως τὴν ὠνειρεύθη ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὸ πρόσωπον τῆς μητέρας ἐνὸς Θεοῦ. Φεύγει, ὡς λέγει, «διὰ τὸ σῶσῃ ὄχι τὸν ἑαυτὸν της», ὅπως φεύγει ἡ Νόρα τοῦ Ἰψεν, ἡ ὁποία ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην παύει νὰ εἶνε μάννα, διὰ νὰ γείνη μόνον ἄνθρωπος. Αὐτὴ ἐδῶ ἀκριβῶς μεγαλώνει ὡς μάννα τόσο, ὥστε νὰ περικλείσῃ «εἰς τὴν ψυχὴν της τὴν εὐτυχίαν τῶν γενεῶν τοῦ μέλλοντος». Φυσικὰ δι' ἓνα τόσο μεγάλον ἔργον ἡ Γυναίκα ἡ Νέα, ἡ γυναίκα ἡ ἀγαπῶσα ἀκόμη καὶ διψῶσα ἔρωτα, θὰ θυσιασθῇ, θὰ βάλῃ τὸ στεφάνι τοῦ μαρτυρίου, καὶ θὰ ἀνοίξῃ τὴν ψυχὴν της εἰς μίαν καὶ μόνην ἀποκλειστικὴν ἀγάπην, εἰς τὴν πλέον ἀγνὴν καὶ τὴν πλέον ὥραιαν, εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ παιδιοῦ της.

Καὶ δὲν θὰ γείνη μόνον ἡ ἀγνή μάννα «μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ὁποίας, ὡς λέγει, τὸ παιδί της θὰ διαβάσῃ, χωρὶς νὰ κοκκινίσῃ καὶ χωρὶς νὰ ποιῇ». Ἀλλὰ θὰ γείνη καὶ ἡ θεὰ τῶν ἐθνικῶν, ἐκεῖνη ποῦ ἐξῆλθε πόνοπλος ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν, προικισμένη μετὰ κάθε σοφίαν καὶ μετὰ κάθε ἀρετὴν καὶ θὰ συγκεντρώσῃ ἐπάνω της ὅ,τι ὠνειρεύθη ὁ κόσμος τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τὴν ἐξιδανίκευσιν τῆς γυναικός. Καὶ θὰ γείνη ὁ στυλοβάτης, ποῦ μένει ὀρθὸς ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς κόσμους, μέσα εἰς οἰκοδομήματα ἐρειπωμένα, μετὰ θεμέλια ποῦ κατέσκαψαν σιγά-σιγά τὸ ψεύδος καὶ τὰ πάθη καὶ ἡ πρόληψις. Καὶ θὰ περισυλλέξῃ ὅ,τι καλὸν καὶ εὐγενικὸν ὑπάρχει καὶ εἰς τοὺς δύο αὐτοὺς κόσμους, καὶ θὰ τὸ συνδυάσῃ ἄρμονικὰ μετὰ τὴν ζωὴν τὴν νέαν, τὴν ἀληθινὴν.

Ἰδοὺ τί λέγει καὶ τί συμβολίζει ἡ Νέα Γυναίκα εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτὴν, καὶ τί ἐννοήθη καὶ ἀπὸ τοὺς σοβαρῶς ἀσχολουμένους εἰς τὴν τεχνοκρίσιαν τοῦ Θεάτρου, καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ πυκνὴν μάζαν τοῦ κοινοῦ, τὸ ὅποιον μετὰ δάκρυα εἰς τὰ μάτια καὶ μετὰ ἀγωνίαν εἰς τὴν ψυχὴν παρεκολούθησεν ὡς λέγει ὁ κ. Σενόπουλος, τὸ ἔργον.

Ἰπῆρξαν, φυσικὰ, καὶ οἱ ἐπιπολαίως κρίναντες καὶ οἱ μὴ ἀντιληφθέντες. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐμβαθύνῃ κανεὶς εἰς τὴν ψυχὴν ἐνὸς ἔργου εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ὁ ἴδιος ψυχὴν ἐπιδεκτικὴν αἰσθημάτων, συγγενῶν πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀντίληψιν ἀπηλλαγμένην ἀπὸ πρόληψις καὶ προσωπικὰ πάθη. Καὶ αὐτὸ οὔτε ἡ συγγραφεὺς, οὔτε τὸ ἔργον ἔμπορεῖ νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ καὶ νὰ τὸ ἐλπίσῃ ἀπὸ μίαν κοινωνίαν ὀλόκληρον. «Ὅ,τι ἡ μεγάλη καὶ ἡ καλὴ πλειονότης ἀντελήθη, αὐτὸ ἀποτελεῖ θρίκμβον, καὶ ὄχι τοῦ ἔργου, ἀλλ' αὐτῆς τῆς κοινωνίας μας, ἡ ὁποία καὶ ἐννοεῖ καὶ εἶνε πρόθυμος νὰ ἐνθαρρύνῃ κάθε καλὸν καὶ ὥραϊον.

Ο SULLY PRUDHOMME

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἐρχαν ἤδη τὸν τάφον τοῦ Sully Prudhomme μετὰ πολλὰ ἄνθη· δὲν ἔρχομαι νὰ προσθέσω παρὰ λίγους μενεξέδες τῶν ἀτομικῶν μου ἀναμνήσεων.

Τὰς ὑφέλω εἰς τὰς γυναῖκας, τῶν ὁποίων ὁ ἀποθανὼν ἦτο

φίλος καὶ ὑπέρμαχος, καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος μᾶς τὸ λέγει μετὰ ὥραια αὐτὰ λόγια: «Ὁ ἄνδρας, ἀπορρίπτων τὴν ὑπερβολικὴν δύναμιν του, ὅπως τὸ πλοῖον τὸ ἔρωτα του, ὑψοῦται εἰς ὕψη διαλεκτὰ εἰς τὰ ὁποία δὲν ὑπάρχει πλέον φύλον, ἀλλ' ἀληθινὴ ἔνωσις τῶν ἐκλεκτῶν.

Λέγω ὅτι ὁ Sully Prudhomme μᾶς ἀνῆκε διὰ τῶν ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἰδεῶν του. Τῶ ὄντι ὁ κατ' ἐξοχὴν οὗτος λεπτὸς ἠδύνατο νὰ ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν κτηνώδη ὑπεροχὴν τῆς ἀνδρικῆς δυνάμεως. Γνωρίζουσα τὴν γνώμην του εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἐφημερίς «ἡ Σφενδόνη» τοῦ ἐξήτησε ἓνα ἄρθρον διὰ τὴν γυναῖκα τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ ζήτησα τὴν συνέντευξιν αὐτὴν ἡμῖν ἐγώ.

«Τὸν ἔβλεπα συχνὰ εἰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πνεῦμά του, τὸ τόσο εὐκόλα ἀνερχόμενον εἰς ὅλα τὰ ὕψη, ἐδασκνίζετο εἰς φιλοσοφικὴν μελέτην ἐξαιρετικῶς ἀφηρημένην, καὶ ἀφοῦ εἶχε συμβουλευθῇ τοὺς πλέον ἐπιστήμους μεταφυσικούς, ἀφοῦ «εἶχε κτυπήσει ὅλες τὰς πόρτες» συνεπέρανε κύπτων πρὸ τοῦ μυστηρίου. «Ἀληθινὰ, τοῦ εἶπα, εὐρίσκουσα αὐτὸν εἰς μεγάλην κρίσιν τῆς σκέψεως,—φιλοδοξῶ περισσύτερον τὴν τύχην τῆς χωρικῆς γυναίκας, ἡ ὁποία καλλιεργεῖ τὸν ἀγρόν μου καὶ ἡ ὁποία ἀναπαύεται εἰς τὸν ἐφημέριόν της διὰ τὴν πίστιν της, τὴν ὁποίαν δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξελέγξῃ» — «Ἄ! ἔχετε δίκαιον!... ἡ ἀπόλυτος πίστις!... ἀλλ' αὐτὸ εἶνε τὸ ἰδεῶδες! καὶ ἡ καλὴ χωρικὴ σας εἶνε ἡ βασίλισσα τῶν φιλοσόφων!» Ἐπειτα ἡ γυναίκα, γενικῶς, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὰ μάτια κουρασμένα ἀπὸ πολλὰ γυαλιὰ βλέπει συχνὰ μετὰ βλέμμα πλέον βέβαιον.»

Εἰς ἄλλην περίστασιν, ὁμιλῶν διὰ τὸν αἰώνιον ἀνταγωνισμόν μετεχειρίσθη αὐτὴν τὴν σύγκρισιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειται ὀλόκληρος ὁ ποιητής.

«Ὁ ἀετὸς πλανᾷται, φεύγων ἀπὸ ἓνα σημεῖον ἤδη ἀρχετῆ ὑψηλόν, ἀλλ' ὁ κορυθαλφὸς, ὁ ὁποῖος ἐξέρχεται ἀπὸ τοὺς θάμνους του εἰς τὴν πεδιάδα, πετᾷ κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν οὐρανὸν εἰς ὕψη ὅπου κανεὶς δὲν θὰ ἐπίστευε, ὅτι τὰ ἀδύνατα περὰ τοῦ ἠμποροῦσαν νὰ τὸν φέρουν. Οὕτω ὁ ἄνδρας ἔχει ἓνα σημεῖον ἀναχωρήσεως ἀταβισμού καὶ μελετῶν, τὸ ὁποῖον κάμνει τὴν πτῆσίν του πολὺ ὀλιγώτερον ἀξιοσημείωτον, ἀπὸ τὴν τῆς γυναίκας, ἡ ὁποία ἀνέρχεται πρὸς τὸ ἄπειρον μετὰ κίνησιν ὀρμέμφυτον καὶ ἐκούσιον.»

«Εἶμαι τῆς γνώμης τοῦ Fontenelle—μου ἔλεγεν ἀκόμη—πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν περισσοτέραν ἀπὸ μίαν ὑπεροχὴν εἰς τὴν γυναίκα, μετὰξὺ ἄλλων τὴν ὑπεροχὴν της ὡς φίλης. Ἐμπιστεύεσθε τὰς λύπας σας, τὰς ἐλπίδας σας εἰς μίαν ἐξιολόγησιν... Ὁ ἄνδρας ἐπιστρέφει εἰς τὰς ἐργασίας του, καταλαμβάνεται πάλιν ἀπὸ τὸν πυρετόν, ὁ ὁποῖος ἀπορροφᾷ τὴν ζωὴν του καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του εἶνε ἠναγκασμένος νὰ σᾶς λησμονήσῃ. Ἡ γυναίκα καθισμένη εἰς τὸν ἀργαλειὸν της ἡ ἀπησχολημένη εἰς τὰς καθημερινὰς ἐργασίας της, ἐξακολουθεῖ νὰ σᾶς σκέπτεται, νὰ ζητῇ τὸ μέσον, μετὰ τὸ ὁποῖον νὰ σᾶς βοηθήσῃ, καὶ ἡ εὐφυΐα της, ἡ φυσικὴ ἀφοσίωσις της θὰ βοηθήσῃ τὸ πνεῦμά της νὰ τὸ εὕρῃ. Ἐὰν ὁ Fontenelle ἐσκέπτετο τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν ἐποχὴν του, τί θὰ εἶπωμεν ἡμεῖς διὰ τὴν νέαν γυναῖκα; Ἡ μόρφωσις της ἡ ὁποία τὴν

υφώνει εις την αυτην βαθμιδα με τον ανδρα, και ελα τα αλλα — αφροντες κατα μέρος τας υπερβλους αρετας του φυλου της — της διδουν την τελειότητα του ωραιοτερου αισθηματος, της αληθινης φιλικας».

Φερουν ενα μικρη δεμα, μιαν ημεραν εις τον Sully Prudhomme, — «Τι εινε λοιπον η μικρα αυτη λουριδα της περιγαμινης επανω εις την οποιον μου ζητουν να βάλω την υπογραφήν μου;» 'Αλλά, ειπα, πολυ υπερήφανος δια τας γνώσεις μου, εινε ενα κομμωτάκι ριπιδίου!» — «Α! καλα εννόησα... ο Corpée και οι άλλοι θα ελαβαν ενα υμνιον. Η κάτοχος θα κάμη ενα ριπίδι με αυτόγραφα! Ω! αδικαν κάφαλα, τα οποια λαμβάνουν τόσους κόπους δια να γεμίζουν με ματαιότητα! Ένω αυτη θ' ανοίγη ενα ριπίδι με υπογραφάς γνωστων ανθρωπων, τους οποιους δεν γνωρίζει εκείνη... Άλλες γυναίκες θα προσφέρουν καρδια και πνευμα εκλεκτων εις την καρδιαν μας και εις το πνευμά μας. — Άνθη εκλεκτά, θα κρατήσουν επανω εις εκαστον φύλλον των την σκιαγραφίαν, την οποιαν με καλαισθησιαν ήθελίσαμεν ν' αποτυπώσωμεν, με την επιθυμίαν να εκτιμηθώμεν... Ποσον διαφορετικα θαυμάσιον θα εινε ν' ανοίγη σιγά, σιγά το πολυτιμο αυτό ριπίδι!

Ο Sully Prudhomme ειπαν, όπως εις τους ωραίους εκείνους στιχους της αγωνίας, ερώναζε την τροφόν του να νανουρίση τας τελευταίας στιγμάς του, αν και ειξευρεν οτι τ' αυτιά εκείνης δεν ηκουαν πλέον. Εζήτει πάντοτε κάποιαν γυναικειαν αφοσίωσιν πλησιον του.

Εινε γλυκὺ δι' εκείνους οι οποιοι, όπως αυτός, εννόησαν και εξετίμησαν την γυναίκα, να εφίσκουν μιὰ γυναικειὰ καρδιά δια να κοιμηθουν επανω τον τελευταιον υπνον.

(L. de Beaupin).

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΤΟ ΧΟΝΔΡΟ ΣΙΤΑΡΙ

Παιδιά του χωριου ηύρανε μιὰ ημέρα, μέσα σε μιὰ χαλιέρα, ενα πραγματικά μεγάλο σαν αυγό κόττας, το οποιον ημοιολζε με σπόρο σταριου, με μιὰ χαραγματιά εις το μέσον.

Ένας ταξειδιώτης ο οποιος περνούσε από το χωριό, εις το αντικείμενο αυτό, το αγόρασε για μερικά καπικια και το έφερε μαζή του εις την πόλιν. Το έπουλησε ακριβὰ εις τον Τσάρο, ως κάτι πολυ περιεργον.

Ο Τσάρος προσέκλεισεν όλους τους σοφους του βασιλειου του και τους ειπε να ζητήσουν να εύρουν τί ητο το αντικείμενον εκείνο: σπόρος σιταριου η αυγό.

Οι σοφοι εσκέφθησαν πολυν καιρόν, αλλά δεν ηδυνήθησαν να δώσουν καμίαν απάντησιν.

Το περιεργον αυτό πράγμα το άρησαν επανω εις ενα παράθυρο του Τσάρου. Μιαν ημίαν μιὰ κόττα ηλθε, το έσιμπησε και εκκαμε μιὰ τρύπα, τότε όλος ο κόσμος εννόησε οτι ητανε ενας σπόρος.

Και οι σοφοι ηλθαν επίσης να πουν εις τον Τσάρον οτι ητο ενας σπόρος.

Μεγάλη ητο η εκπλήξις του Τσάρου. Έδωκεν εκ νέου την διαταγήν εις τους σοφους να ζητήσουν πού και πότε ο σπόρος αυτός ειχε φωτρωσει

Οι σοφοι εσκέφθησαν πολλας ημέρας, εσυμβουλεύθησαν τα βιβλία τους, αλλά δεν ηύρανε τί απάντησιν να δώσουν.

— Εις τα βιβλία μας, απήντησαν εις τον Τσάρον, δεν αναφέρεται τί-

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

(Συνέχεια)

Ένω ακόμη μητέρα και υίος συνωμιλοῦσαι, εις την πόρτα ηκούσθη ενα ελαφρό κτύπημα, το γνωστό κτύπημα του γέροντος ιατροῦ.

Αί! πώς τα πάμεν, πώς ειναι το ὄμορφο κορίτσι; ηρώτησε, αναπνέων βαρειά, ως ανθρωπος τον οποιον εκούρασεν η κίνησις.

Τα πράγματα χειροτερεύουν, απήντησεν η κ. Μύρτου και εις τρόπον που να μπορούν να βλάψουν και την υγείαν της Μίνκς. Και ξερετε, γιατρέ! Η φιλονθρωπία μας πρέπει ν' αρχίξη, νομίζω, πρώτα από τον ιδιο τον εκυτό μας και τα παιδιὰ μας. Να αυτά ελεγα και εις τον Στέφα, την ώρα που μπήκατε.

Μα τί συνέθη; ηρώτησεν ο γιατρός τον Στέφα με τρόπον ανήσυχον.

Τίποτε σοβαρόν απήντησεν ο νέος. Έπλωσ ενας υπνος υστερικός, με ενα παραλήρημα.

Και η μητέρα ανησύχησεν...

Στοιχηματίζω οτι και στον υπνο της θα ειχε να κάμη με τα βιβλία και με τους δασκάλους. Δεν θα ειναι οὔτε η πρώτη, οὔτε η τελευταία. Εις τας σημειώσεις μου της εγκεφαλικής υπερκοπώσεως των παιδιων έχω τοιαυτα φαινόμενα εκατόν εικοσι περίπου κοριτσιων, τα οποια αφού εκάθουσαν από τας δακτύλως τας δώδεκα και διάβάζαν, μετά μιαν ημέραν σχολείου, ελην την νύκτα απεστήθιζαν οτι ειχαν μάθη, πριν να κοιμηθουν. Φυσικά ενας τέτοιος υπνος, αντι να ξεκουράξη, αφανίζει χειρότερα και εξαντλεί τον οργανισμόν.

Ο γιατρός ὅσο μιλοῦσε ὕψωνε περισσότερο την φωνήν και εξήπτετο. Εις το τέλος επετόχησεν ὀρθός και δείχνων τον γρόνθον του προς τα έξω: "Α! αυτά τα σκολειά, όπως κα-

ποτα δια τον σπόρον αυτόν. Προσκαλέσατε μουζίκους. Ίσως κανεις από αυτούς έχει ακούσει από τους γερωντοτέρους που και πότε έσπερναν αυτου του είδους το σιτάρι.

Ο Τσάρος διέταξε να του φέρουν ενα γέρον χωρικόν. Αφου εζήτησαν παντού, οι υπηρέται του αυτοκράτορος έπεστρεψαν, συνοδευόμενοι από ενα γέρον μουζικον αδύνατον, χωρίς δόντια, ο οποιος περιπατούσε με μεγάλην δυσκολία με την βοήθειαν δύο μπαστουνιων.

Ο Τσάρος έδειξε τον σπόρον εις τον γέροντα, άλλ' αυτός μόλις ηδύνατο να τον διακρίνη, τον στριφογύρισε εις τα χέρια του από όλας τας διευθύνσεις δια να δυνθη η εννοήση καλλίτερα.

— Δεν ξερεις, καλέ μου γέροντα, τον ηρώτησε ο Τσάρος που έσπερναν τέτοιου είδους στάρι; Σὺ ὁ ίδιος δεν έσπειρες το ὅμοιο; Δεν ηγόρασες ποτέ;

Ο γέρος ητο κουρός, μισοάκουσε τους λόγους του Τσάρου και δεν εννόησε καλα τας ερωτήσεις όπου του εκαμαν.

— Όχι, απεκρίθη, εις την ζωήν μου δεν έσπειρα ποτέ τέτοιου σιτάρι. Επίσης οὔδέποτε έθέρισα, οὔτε ηγόρασα. Όταν αγοράζαμεν σιτάρι, οι σπόροι ητανε πάντοτε τόσο μικροί, όπως αυτοι που αγοράζουμε τώρα...

Αλλά θα κάμετε καλα να ερωτήσετε τον πατέρα μου, ίσως έχει ακούσει αυτός να γίνεται λόγος για το θαυμάσιο αυτό είδος

Ο Τσάρος έστειλε αμέσως προς ανιζήτησιν του πατέρα του μουζικου. Τον ηύρανε εύκολα και τον ωδήγησαν εις το παλάτι. Ο γέρος εισήλθε με περισσότερο θάρρος από τον γιου του, δεν εκρατούσε δε για να περιπατη παρα ενα μονάχα μπαστοῦνι.

Ο Τσάρος του έδειξε τον σπόρο.

τάντησαν, μόνο για κάψιμο είνι... .

Δεν έπρόφρασε να τελειώση την φοβερὰν φράσιν του, όταν η πόρτα ανοίξε και η μητέρα της Άννης εκπροσιάσθη. Τι έπαθε πάλι το κορίτσι; ερώτησε με αγωνίαν, χωρίς καν να χαιρετίση. Το άτυχο, το γουρσουζικο θηλυκό! Συφορά μου και μαυρίλα μου!

Ο Στέφας την διέκοψε κάπως απότομα. Αί! κερά! Μη φωνάζης έτσι. Η κ. Άννα δεν έχει τίποτα. Είνι λίγο κουρασμένη μόνο!

Άλλ' η Άντζω δεν ακούει από αυτά. Κουρασμένη! Μπάς και την κούρασαν ημπουγάδες και η βαρειές δουλειές. Μπάς και άγρυπνάει και νηστεύει σαν την μάνα της! Μπάς και δεν εβγαλα μπουκιὰ, μπουκιὰ, ως τώρα το ψωμι από το στόμα μου για να χορταίνη κείνη! Μπάς και δεν ηύρεν εδὼ του κόσμου τα καλα και της ευτυχίες!

Ο γιατρός την ηκουε σαν απολιθωμένον.

Και θέλετε σαυτή τη γυναίκα, ειπεν ο Στέφας γαλλικά, εις την μητριά του, να αναθέσετε την νοσηλείαν της κ. Άννας. Άλλά θα την πεθάνη, αν δεν την τρελλάνη πρωτήτερα με της ανοησίες της.

Η Άντζω που δεν ειχε καταλάβει τι ελεχθη μεταξύ των απήντησε: Κατάλαβα! Θα λέτε για το κακό που την πιάνει κάποτε άμα κοιμάται. Αυτό της ηλθεν από την ημέρα πουχε παρουσιασθη για την εξεταξι. Τι, τί; ηρώτησεν ο γιατρός. Ακούσατε τώρα και θα δητε αν ειχα δίκιο.

Της ειχεν ελθει μιὰ μεγάλη λιποθυμια κι' ύστερα την επικνε ενας βαρύς υπνος κι' ελεγε σαν να διάβαζεν όλα τα βιβλία πουχε περασμένα στο σχολείο. Νυχτιές ολόκληρες εδάσταξεν η φασαρία αυτή. Διάβασμα και διάβασμα! νεράκι, μα νεράκι τάζεσεν όλα, κατὰ πούλγεν η κερά Γιάγκιννα, η γειτόνισσά μας πουνε γραμματισμένη. Μόνο για την τύχη μου, αντι να

Ο γέρος έθλεπε ακόμη καλα και τον διεκρινε αμέσως.

— Δεν ξερεις, γέροντά μου, που βλαστάνει τέτοιου είδους σιτάρι; δεν έσπειρες σὺ ὁ ίδιος εις τον αγρόν σου; Η Ίσως αγοράσας από τους γείτοτάς σου;

Ο γέρος ητο και αυτός λιγάκι κουρός, άλλ' άκουγε καλλίτερα από τον γιου του.

— Όχι, απεκρίθη, ποτέ οὔτε έσπειρα, οὔτε θέρισα τέτοιου είδους σιτάρι. Ποτέ δεν αγοράσα, γιατί στην εποχήν την δική μας δεν εγνωρίζαν τα χρήματα. Όλοι έτρωγαν το ψωμι που εκαναν και όταν ητανε δυστυχία ο ένας βοηθούσε τον άλλον. Το στάρι μας, εινε αλήθεια, ητο πολυ καλλίτερο και χονδρότερο από το σημερινό, άλλ' όμως ειχε μεγάλη διαφορά από αυτό. Άκουσα τον πατέρα μου να λέγη, οτι στην εποχήν του το σι άρι ητανε πολυ καλλίτερο από το σημερινό και θα κάμετε καλα να τον ερωτήσετε.

Ο Τσάρος έστειλε και προσέκλεισε τον παππού.

Ο γέρος εισήλθε χωρίς μπαστοῦνι, εύκίνητος, με βλέμμα ζωηρόν, άκουε λαμπρά και ὀμιλοῦσε καλλίτερα.

Ο Τσάρος του έδειξε το θαυμάσιο σπόρο.

Ο γέρος τον επήρε εις το χέρι του, τον εξήτασε και ειπε:

— Είνε πολυς καιρός που δεν ειδα από το παλιό μας στάρι...

— Άλλά, πές μου, παππού, που εφύτρωνε αυτού του είδους το σιτάρι; Έσπειρες εσὺ εις τον αγρόν σου η αγοράσας από άλλους;

— Στην δική μου εποχή, απεκρίθη, ο χωρικός παντού έσπερνανε τέτοιου είδους σιτάρι. Έγὼ ὁ ίδιος με τέτοιου σιτάρι έτράφηκα και έθρεψα και τους δικούς μου.

κάτση καλα και ὄμορφα να νταπη στους δασκάλους, τα κατάπιε, θορρείς, την ώρα εκείνη κι' έπεσε του θανατά; για να τα λήρ ύστερα νυχτιές ολόκληρες στον υπνο της, μπροστα σεμένα την αγράμματη.

Τι ταξίμακτα εκκαμα στον άη Νικόλα, βοήθειά σας! τι ζόρικη του εκκαμε η μπαμπ' Μάρω, τι νηστεία κι' από λάδι ακόμη εκκαμε το δυστυχισμένο το θηλυκό! Μα του κάκου! Βαρύς βαρκαχίς της ζμεινεν η συφορά εκείνη, που την εκράτησε πίσω από το δίπλωμα ενα χρόνο ολόκληρο και τήνε βασανίζει κάθε λίγο στον υπνο της.

Τι σας ελεγα! ειπεν ο γιατρός. Τα βλέπετε, τ' ακουτε; Και σὺ, κερά μου, γιατί το κορίτσι σου δεν τῶβαζες καμαριέρα, δεν τῶκανες τεχνίτρα, δουλεύτρα, ὅπως ησουνα και σὺ.

Γιατί γὼ αφεντικό με της πλύσες δεν εχόρτασα ποτέ μου ψωμι. Και γιατί ηθελα να μη βασανισθη το παιδί μου, ὅπως εδάσκαστήκα κι' εγὼ.

Ο γιατρός ζμεινε χωρίς απάντησιν. Ησθάνθη μόνο ως ενα δάκρυ να του καίη τα μάτια.

Που νατῶστελνα, ειπεν η πτωχή γυναίκα.

Στης μοδίστρες να μου το τρέχουν στα σοκάκια για να ντό κάμουν κακό ανθρωπο, η στα εργοστάσια για να χαθῃ πειρά ολότελα μέσα σε τόσους λύκους; Και τώρα βέβαια τη διώχνετε, αφού δεν μπορεί να κἀνη τη δουλειά της, ειπε στρεφομένη προς την κ. Μοίρα. Και θάρχίσουμε πάλι ξανά τα ίδια. Άμ' δεν το πέρνη ο Θεός, κάμε μου, ειπε, σαν να μιλοῦσε μόνη της, για να ησυχάση.

Δεν τη διώχνει, ειπεν ο γιατρός. Θα την φροντίσωμεν ὅλοι μεις, εγὼ πρώτος που ειμαι και γιατρός.

— Άμ' τί να ντου κάμουν η ρετσέτες; Μας της εδιδε κι' ο άλλος ο γιατρός και της πετάγαμε.

Έγὼ δεν διδω ρετσέτες. Διδω καλό φαί, και γάλα κι'

— Αγόρασε άλλου πουθενά από το στάρι αυτό, επέμεινε ο Τσάρος.

Ο γέρος χαμογέλασε με οίκτον:

— Εις την εποχήν μου, ειπε, κανεις δεν εκανε το εγκλημα να πουληῖ το σιτάρι. Τα χρήματα! δεν γνωρίζαμεν εις τι εχρησίμευαν. Καθίνας ειχε τῶσον σιτάρι, ὅσον του εχρειάζετο, κανεις δεν ειχε ανάγκη οὔτε να πουληῖ οὔτε ν' αγοράση... Έγὼ ὁ ίδιος έσπειρα, έθέρισα, αλώμισα και ἄλεσα από αυτό το σιτάρι...

— Άλλά που έσπερνες το σιτάρι αυτό; και που ητανε ο αγρός σου;

— Ο αγρός μου, απεκρίθη επισήμως ο γέρος, ητανε η γῆ του καλου Θεου... Εκεί όπου ειργαζόμην εκεί ητανε ο αγρός μου. Η γῆ ητο ελευθερά, κανεις δεν την ελεγε ιδιικήν του, δεν ελεγε ιδιικήν του παρα τον καρπὸν της εργασίας του.

— Έχω ακόμη να σου κάμω δύο ερωτήσεις, γέροντά μου, ειπεν ο Τσάρος. Γιατί άλλοτε ειχαν τῶσον μεγάλο σιτάρι, ενώ τώρα δεν βρίσκονται πλέον; Και γιατί ο εγγονός σου περιπατεῖ με δύο μπαστοῦνια, ο γιουός σου με ενα, και σὺ φρίνειςαι τῶσον ζωηρός, τα μάτια σου εινε φωτεινά, τα δόντια σου γερά, και η ὀμιλία σου καθαρά; Πές μου, παππού, γιατί ὅλη αυτη η μεταβολή;

Ο γέρος απήντησεν αμέσως.

— Όλοι αυταί αι αλλαγαι προσέρχονται, διότι οι ανθρωποι δεν ζουν πλέον με την εργασίαν των και επιθυμοῦν τους κόπους της εργασίας των άλλων. Εις την εποχήν μου δεν εζούσαν ετσι, εις την εποχήν μου εζούσαν με τους νόμους του Θεου, ηκούοντο εις το ιδιόν των και δεν έσπερναν την περιουσίαν του άλλου.

(Leon Tolstoi).

αὐτὰ καὶ καθαρόν ἀέρα. Νὰ ἡ δικές μου ἢ ρετσέτες. Ἐνα πρῶμα μόνο θέλω ἀπὸ 'σένα νὰ πᾶς μαζὶ στὴν ἐξοχὴ ποῦ θὰ τὴν στείλωμε καὶ νὰ περιποιηθῆς τὸ κορίτσι σου ὅπως πρέπει . . .

— Νὰ φιλήσω τὰ πόδια σου, καλέ μου ἀφέντη, εἶπεν ἡ δυστυχισμένη ἢ μητέρα, καθὼς καὶ τῆς κερῆς ἐδῶ καὶ ὀλοῶν σας. Νὰ μοῦ τὸ γικτρέψετε τὸ παιδάκι μου κι' ἐγὼ ὅλη μου τὴ ζωὴ νὰ σᾶς δουλεύω καὶ πάλι ξεπληρωμὸ δὲ θᾶχη τὸ καλὸ ποῦ θὰ μοῦ κάμστε. Νὰ ντὸ περιποιηθῶ, λέει. Ἄμ' θὰ πάρω μαζὶ καὶ τὸν Ἄη Νικόλα, βοήθειά σας.

Ὁ Στέφανος εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν δὲν εἶχεν εἰπεῖ λέξιν. Ἡσθάνετο ὅτι ἡ ἐπέμβασίς του ἦτο περιττή, ἀφ' ἧς στιγμῆς μάλιστα ὁ γιατρός ἐπενέβαινε τόσον ἀποφασιστικὰ ὑπὲρ τῆς Ἄννας. Ὅταν ὅμως ἡ μητέρα τῆς ἔφερεν ὡς ὑπερτατον ἐπιχειρήμα περιποιήσεως τὴν μεταφορὰν τῆς θυματούργου εἰκόνας, τότε μειδιῶν εἶπε πρὸς τὸν ἰατρόν. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ περιποίησις τῆς καλῆς αὐτῆς γυναίκας θὰ φέρῃ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ ἐπιθυμοῦμεν. Βλέπετε ὅτι τὸ πρῶτον μέσον τῆς θεραπείας, εἰς τὸ ὁποῖον πιστεύει εἶνε ἡ μεταφορὰ ἐνὸς ἀγίου. Αἱ νηστεῖαι καὶ αἱ ἀγρύπνιαι θὰ θεωρηθῶν ὡς ἐπίσης ἀπαραίτητα. . . .

Ἡ κ. Μοίρα ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν Στέφανον, ἀλλ' ὁ ἰατρός ἐπενέβη. Δοιπόν, εἶπε, ἐγὼ ἔχω μίαν λαμπρὰν νοσοκόμον, τὴν ὁποίαν θὰ στείλω αὐρὶον τὸ πρῶτ' εἰς τὴν Κηφισσιάν. Ἐσύ, κερά, θὰ πηγαίνης μόνον νὰ βλέπῃς τὸ κορίτσι σου.

Καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς ἀπάντησιν διηυθύνθη εἰς τὸ δωμάτιον τῆς κόρης.

Ἡ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ γαλλικὸς σύλλογος τῶν μελετῶν τοῦ γυναικείου ζητήματος συνῆλθεν εἰς τὰς 3 Ἰουλίου εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Γαλλίδος» διὰ τὴν τελευταίαν του συνεδρίασιν. Ἀψησολήθη διὰ τὴν ἀπλοποίησιν τοῦ γάμου διὰ νέου νόμου καὶ διὰ διάφορα ἄλλα ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις βραδύτερον.

Εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν ἔνυ βραβεῖον 500 φράγκ. ἐδόθη εἰς τὴν κυρίαν Jane Dieulafoy.

Ἡ κυρία Θηρεσία Labriola, διδάκτωρ τοῦ δικαίου, διωρίσθη καθηγήτῃς τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Sassari εἰς τὴν Σαρδηνίαν.

Ἡ δεσποινὶς Khlenbuikoff ἐξελέγη μέλος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Σωματείου τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς Πετροπόλεως. Ἡ δεσποινὶς Khlenbuikoff ἐτελείωσε τὴν Σχολὴν τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν καὶ τὴν τῶν Τεχνῶν τῆς Gand.

Μία νέα εἰκοσι χρόνων, ἡ δεσποινὶς Φλωρεντία Bruning, ἦλθε πρῶτη καὶ με ἐξαίρετικὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Νέας Ὑόρκης, ἀμαυ-

ρώσασα, με τὰς γνώσεις της, ἑκατὸν ἄλλους τελειοφοίτους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνενήκοντα ἐξ ἄνδρες. Ἡ δεσποινὶς Bruning ἐπεφημύθη. Εἶνε κόρη ἐνὸς ἀπλοῦ ἐμπόρου ἀλεύρων.

Ἡ γυναικεῖα κίνησις ἔχει εἰς τὴν Κίνα μίαν μεγάλην ἐφημερίδα καθημερινήν, τὴν ὁποίαν διευθύνει ἡ κυρία Chang, χήρα ἐπισήμου προσώπου.

Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἰδρυθεῖσα τὸ 1905, ἔχει ἤδη γίνῃ ἀληθινὴ δύναμις. Τὰ ἄρθρα γράφονται εἰς τὴν λαλουμένην γλώσσαν τῶν μανδαρινῶν, τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες τῆς Κίνας ἐννοοῦν εὐκόλως.

Ἐνεκα τῆς ἀποκεφαλήσεως τῆς δικασκαλίσσης Tsicon King, διὰ τὰς νέας ιδέας της, ὅλαι αἱ νεάνιδες καὶ αἱ νεαὶ γυναῖκες τοῦ Tchao-King, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν μέρος τοῦ Σωματείου ἐναντίον τῆς στρεβλώσεως τῶν ποδιῶν, ἤχρισαν νὰ τὰ δένουν ἐκ νέου, ἀπὸ φόβον μήπως φυλακισθῶν καὶ ἐκληθῶν ὡς ἐπαναστάτιδες.

Δώδεκα γυναῖκες ἐστάλησαν εἰς τὸ Oran καὶ δώδεκα ἄλλες εἰς τὴν Casablanca. Αἱ μὲν ἀνήκουν εἰς τὸν Γαλλικὸν Σύλλογον πρὸς βοήθειαν τῶν πληγωμένων στρατιωτῶν, αἱ δὲ ἄλλαι εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν. Ἐκεῖναι ὅπου πηγαίνου εἰς τὴν Casablanca, θὰ περιποιηθῶν τοὺς πληγωμένους τοῦ στρατηγοῦ Druid, καὶ αἱ ἄλλαι τοῦ Oran ἀποκλειστικῶς θὰ φροντίσουν διὰ τοὺς στρατιώτας τοῦ Μαρκόου.

Εἶνε ἡ πρώτη φορά, εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐστρατειῶν ὅπου αἱ νοσοκόμαι ἐξελέγησαν καὶ ἐστάλησαν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἡ Δανικὴ Βουλὴ διώρισε μίαν γυναῖκα εἰς τὴν στενογραφικὴν τῆς ὑπηρεσίαν. Πρὸ τινος χρόνου ἦδη αἱ γυναῖκες εἶχον προσληθῆ ὡς ἀναπληρωταὶ καὶ βοηθοὶ τῶν στενογράφων. Ἀλλὰ σήμερον ὁ πρῶτος διορισμὸς στενογράφου εἶνε γεγονός τετελεσμένον.

Ἡ κυρία Zahle, ἡ νέα σύζυγος ἐνὸς βουλευτοῦ εἶνε ἡ εὐτυχὴς ἐκλεχθεῖσα.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Ντομάτα εἰς μποτίλλιας. Κόψετε τῆς ντομάτας, τῆς ἀλατίζετε, τῆς περνάτε ἀπὸ τὸ τρυπητὸ καὶ τῆς βράζετε ὡς μίαν ὥραν. Ἐπειτα τὸ ρευστὸν αὐτό, τὸ βάζετε εἰς μποτίλλιας, εἰς τῆς ὁποῖαις προσθέτετε ἅμα τῆς γαμίσσετε τόσον λάδι, ὥστε νὰ σκεπασθῇ ἡ ἐπιφάνειά των. Τὰς βουλώνετε ἀπλῶς με φελούς, χωρὶς βουλοκέρι. Καὶ τῆς φυλάττετε γιὰ τὸν χειμῶνα.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ καθυστεροῦσαι συνδρομὰς νὰ τὰς στείλουν ἀμέσως.